C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-1019/25 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
1-25064669-03-21rji-13082025 Judecător Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

10 martie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
Având în componența sa:
Președintele completului de judecată, judecător Ion Talpa
Judecătorii: Ecaterina Arseni, Cristina Prisacari

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 iulie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului **Goncearuc Andrei** înaintată împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, în baza art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ţinând cont de argumentele invocate în recursuri, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La data de 08 mai 2025, în Judecătoria Edineţ, sediul Briceni a fost înregistrată plângerea condamnatului Goncearuc Andrei împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plîngerii, condamnatul a indicat că, în P-2 Lipcani a fost deținut în perioada 0606.03.2023-24.047.2025 în condiții inumane şi degradante, şi anume: supraaglomerare, nu se respectă norma spațiului locativ de 4 m2; celula

populată cu diferite insecte; apa potabilă de calitatea rea; lipsa luminii solare; deținerea persoanelor bolnavei cu cei sănătoșei. Solicită condamnatul Goncearuc Andrei constatarea condițiilor precare de detenție pentru perioada deținerii în P-2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 iulie 2025 s-a admis plîngerea condamnatului Goncearuc Andrei împotriva administraţiei instituţiilor penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţeiCurţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că Goncearuc Andrei a fost deţinut în perioada 16.05.2023-07.11.2023, 04.12.2023-04.03.2024, 03.02.2025-26.06.2025 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în total o perioadă de 409 (patru sute nouă) zile, în calitate de condamnat.

În condiţiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Goncearuc Andrei cu 40 (patruzeci) zile pentru perioada de 400 (patru sute) zile, în care condamnatul s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu statut de condamnat, calculîndu-se 1 zile de reducere pentru 10 zile de detenţie.

În privința perioadei rămase de 9 (nouă) zile, care nu pot fi reduse, de a le lăsa în continuare la termenul de executare a pedepsei, or, sfârșitul termenului este 20.10.2025.

Termenul pedepsei definitive stabilită lui Goncearuc Andrei, prin decizia Curții de Apel Bălți din 06.02.2024, cu închisoare pe un termen de 02 (două) ani, s-a redus cu 40 (patruzeci) zile.

S-a obligat administrația instituției Penitenciare nr. 2 Lipcani să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile.

Nefiind de acord cu soluția instanței, directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu, în termen a contestat cu recurs de bază și recurs suplimentar încheierea sus-menționată și a solicitat admiterea cererii de recurs și casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 04 iulie 2025, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie respinsă plîngerea condamnatului Goncearuc Andrei, ca neîntemeiată.

În susținerea cererilor de recurs, a invocat că judecătorul de instrucție a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fapt ce denotă nemtemeinicia încheierii judecătorului de instrcuție bazată exclusiv pe alegațiile condamnatului.

Potrivit prevederilor art. 447 alin. (1) Cod procedură penală, *recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces.*

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus careva referințe.

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului, verificând încheierea contestată prin prisma motivelor de recurs invocate, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 448 Cod procedură penală, (1) Judecând recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

În temeiul prevederilor art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod procedură penală, judecând recursul, instanţa adoptă una din următoarele decizii*: respinge recursul, menţinând hotărârea atacată, dacă: recursul este nefondat.*

În argumentarea soluției adoptate, Colegiul reține următoarele circumstanțe de fapt, după cum urmează:

Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 30 martie 2023, Goncearuc Andrei a fost condamnat în baza art. 287 ali.(3), art. 349 alin.(1^1) CP și prin prisma art.84 alin.(1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani 06 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Termenul executării pedepsei s-a calculat din 30.03.2023, cu includerea în acest termen durata aflării în arest preventiv din 08.12.2022 până la 30.03.2023.

Sentința a devenit executorie la data de 15.04.2023.

Prin sentința Judecătoriei Edineț, sediul Dondușeni din 25.07.2023 în baza art. 174 alin.(1), art. 84 alin.(4) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani 07 luni, cu executarea pedepsie în penitenciarul de tip semiînchis. Sentința a devenit definitivă la data de 10.08.2023.

Prin sentința judecătoriei Edineț, sediul Ocnița din 30.11.2023 în baza art. 186 alin. (2) lit.d), art. 84 alin.(4) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 04 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip semiînchis.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 06.02.2024, sentința a fost casată, cu rejudecarea cauzei în latura pedepsie penale, și emiterea unei noi hotărâri potrivit modului prevăzut pentru prima instanța.

S-a exclus prevederile art. 84 alin. (4) CP, menținînd dispozițiile sentinței prin care a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 186 alin. (2) lit. d) CP, fiindu-i stabilită pedeapsa cu închisoare pe un termen de 02 ani, cu executarea pedepsei în penitenciarul de tip semiînchis.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 08.08.2023, termenul pedepsei penale a fost redus cu 223 zile pentru încălcarea condițiilor de detenție în

Penitenciarul nr. 11 Bălți în perioada de 13.12.2022-16.05.2023, prin decizia Curții de Apel Bălți din 20.11.2023, încheierea a fost menținută fără modificări.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău sediul Ciocana din 27.09.2024, termenul pedepsei a fost redus cu 40 zile pentru încălcarea condițiilor de detenție în Penitenciarului nr. 13 Chișinău, cu compensarea bănească în sumă de 350 lei pentru perioada 13.12.2022-16.05.2023, care a fost menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20.11.2023.

Începutul termenului: 30.11.2023; sfîrșitul termenului: 20.10.2025.

Potrivit materialelor cauzei, condamnatul Goncearuc Andrei s-a aflat în detenție: în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 16.05.2023-07.11.2023, 04.12.2023-04.03.2024, 03.01.2025-26.06.2025, în total 409 (patru sute nouă) zile în calitate de condamnat.

Colegiul penal consideră întemeiată concluzia instanței de judecată privind constatarea faptului că Goncearuc Andrei a fost deţinut în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în calitate de condamnat.

Afiliindu-se celor constatate de judecătorul de instrucție, Colegiul penal consideră că dificultățile cu care s-a confruntat condamnatul Goncearuc Andrei pe parcursul detenției sale în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, în calitate de condamnat au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției într-un mod contrar prevederilor art.3 din Convenție.

Conform art. 3 al Convenției Europene pentru apărarea drepturilor omului, *nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante.*

Conform art. 473/2 alin. (1) Cod Procedură Penală*, plângerea împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, încalcă drepturile condamnatului sau prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale poate fi înaintată de către condamnat sau prevenit personal sau prin intermediul unui avocat la instanța în a cărei rază teritorială se află instituția penitenciară ale cărei acțiuni sau inacțiuni se contestă.*

Conform prevederilor art. 473/2 alin. (3) CPP*, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.*

Conform prevederilor art. 473/4 alin. (4) CPP*, În cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art.4732 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri*

pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

Examinând actul judecătoresc de soluționare a plângerii condamnatului în raport cu materialul probator administrat pe caz, Colegiul penal reține că judecătorul de instrucție a cercetat cauza sub toate aspectele, obiectiv și complet, iar încheierea recurată este pasibilă menținerii fără modificări.

În acest sens, apreciind argumentele plângerii cu privire la condițiile de detenție invocate în raport cu poziția instituției penitenciare consemnată în raportul anexat la materialele cauzei, prin prisma principiilor generale stabilite în jurisprudența CEDO cu referire la încălcarea art. 3 din Convenție, judecătorul de instrucție just a stabilit că pe parcursul perioadei vizate, Goncearuc Andrei s-a deținut în condiții de supraaglomerare, nefiind respectată norma spațiului locativ per persoană, confirmându-se și celelalte alegații ale condamnatului referitor la condiţiile sanitare şi igienice, sistemul de canalizaţie şi aerisire, alimentaţia, accesul la apă potabilă ș.a., ceea ce evident determină încălcarea drepturilor sale garantate de art. 3 CEDO.

La analiza condițiilor de cazare a deținutului, Colegiul va face trimitere la cele indicate în Raportul anual pentru anul 2017 al Consiliului pentru Prevenirea Torturii, membrii Consiliului au făcut trimitere la constatările Comitetului European pentru prevenirea Torturii şi Tratamentelor sau Pedepselor Inumane şi Degradante, în care a fost subliniat că starea spaţiului de locuit pentru deţinut ar trebui de examinat nu doar prin prisma numărului de deţinuţi din celulele instituţiilor penitenciare la momentul dat, dar în egală măsură, şi ţinând cont de ratele oficiale de ocupare (numărul de paturi per celulă), în baza standardului de cel puţin 4 m^2 de spaţiu locativ per deţinut şi de a revizui, în consecinţă, capacitatea oficială a instituţiilor penitenciare. Spaţiul ocupat de către anexele sanitare/toalete construite nu ar trebui să fie incluse în acest calcul.

Tot în acest sens, Colegiul reține și cele indicate în Rapoartele privind vizitele preventive efectuate la Penitenciarul nr. 2 Lipcani și Penitenciarul nr. 11 Bălți, informaţie publicată pe http://ombudsman.md/.

Respectiv, Colegiul penal, la fel ca și judecătorul de instrucție, consideră că dificultățile cu care s-a confruntat Goncearuc Andrei pe parcursul detenției sale în perioadele nominalizate, au depășit nivelul inevitabil de suferință inerent detenției și au atins pragul de severitate contrar art.3 din Convenție, aceste condiții fiind suficiente pentru constatarea încălcărilor admise în penitenciarul vizat.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani ca fiind o expunere a

dezacordului cu soluția adoptată, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce nu poate servi temei pentru modificarea soluției just adoptate de judecătorul de instrucție.

Colegiul penal consideră că, nu pot fi luate în consideraţie afirmaţiile invocate în recursul administrației Penitenciarului nr.2 Lipcani, că instanţa de judecată eronat a constatat condiţiile de detenţie contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, deoarece sunt declarative, fiind expuse afirmațiile în viziunea autorului recursului, totodată informația cu privire la condițiile de detenție denotă că condamnatul s-a deținut în condiții care au afectat drepturile sale, astfel că Colegiul penal conchide că, soluţia instanţei de fond este una întemeiată, bazată pe probele cercetate și prevederile legale.

Suplimentar, Colegiul penal indică că contrar susținerilor recurentului, nu poate fi reținut faptul că, instanța de fond ar fi examinat cauza într-o manieră formală. Din conținutul încheierii rezultă că judecătorul de instrucție a analizat probele administrate, a examinat circumstanțele relevante ale cauzei și a expus considerentele care au stat la baza soluției pronunțate.

De asemenea, nu poate fi reținută pretinsa lipsă a unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept. Instanța a acționat în conformitate cu principiile procesuale, efectuând o evaluare a probelor în ansamblu și în coroborare, în limitele competenței sale, fără a se limita la o examinare unilaterală sau superficială.

Afirmațiile recurentului privind lipsa unei analize complete și multilaterale a circumstanțelor cauzei sunt pur declarative și nu sunt susținute prin argumente concrete sau prin indicarea unor aspecte esențiale care ar fi fost omise de instanță.

Totodată, nu poate fi reținută nici critica potrivit căreia încheierea ar fi bazată exclusiv pe alegațiile condamnatului. Or, instanța este în drept să rețină acele susțineri care sunt confirmate de materialul probator administrat, iar simpla nemulțumire a recurentului față de soluția adoptată nu echivalează cu netemeinicia acesteia.

În împrejurările constatate, instanța de recurs ajunge la concluzia că, recursul declarat la caz este nefondat, din care motiv urmează a fi respins cu menținerea în vigoare a actului judecătoresc contestat.

În conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

D E C I D E :

Recursul inițial și cel suplimentar depuse de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani, Corneliu Rîmbu declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul

Briceni din 04 iulie 2025, privind admiterea plângerii condamnatului **Goncearuc Andrei** înaintată împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, în baza art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului, se respinge ca nefondat, încheiere care se menține fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecător: Ion Talpa

Judecători: Ecaterina Arseni

Cristina Prisacari